

БЪЛГАРСКИ

2014 02

Вестник на
българите в Унгария

A magyarországi
bolgárok kétnyelvű
havilapja
www.bolgarok.hu

Какво ни очаква през юбилейната 2014?

Избори 2014

Бабинден

Низвержение за Стефан Мамаков

Покана за 3-ти март

Вестник на българите в Унгария

Какво ни очаква през юбилейната 2014?

Цялата дейност на българската общност ще бъде посветена на този юбилей.

Още първият масов празник Бабинден, който тази година – на 19 януари – получи особена окраска от присъствието на д-р Надежда Савова от Международния център на културните средища и мрежата от хлебни къщи, с която нашите жени замесиха и украсиха ритуални хлябове.

Официалното откриване на юбилейната година ще бъде на 3 март. Тогава ще бъде открит паметникът на българските градинари и българска чешма в Будапеща на площад Бошняк, а вечерта ще има гала-концерт в БКД. На него ще присъстват патроните на юбилейната година унгарският президент Янош Адер и вицепрезидентът на България Маргарита Попова. Гост на празника ще бъде и Западно- и Средноевропейският митрополит Антоний.

По случай Деня на българската култура на 18 май на парцела срещу Културния дом ще се състои традиционният народен събор. За празника е поканен министърът

на културата Петър Стоянович и директорът на Националния исторически музей Божидар Димитров и др.

Съчетаването на литература, театър, изобразително изкуство и музика е истински празник на почитателите на българската култура в Унгария. Те ще имат възможност да й се насладят на 22 май, когато ще се представят списание „Хемус“ и Малко театро заедно с изложба на Женья Бозукова, много музика и литература.

На 2 юни ще бъдат поднесени венци пред паметника на Христо Ботев и ще бъде отслужена Света Божествена литургия в църквата.

Следващите събития са около Деня на независимостта. На 20 септември, събота, ще се състои традиционният празник около Българския долап в Халастелек, а на 22, понеделник, в сградата на ул. „Байза“ ще бъде открита постоянна галерия с произведения на българските художници от Унгария. За откриването на галерията е поканен големият български художник Греди Асса, председател на управителния съвет на Фонда „13

века България“. Вечерта ще завърши с концерта „Сърцето на динята“ на Малко театро и представяне на едноименния компактдиск.

На традиционният празник на българските градинари Димитровден ще се проведе и тазгодишният Булфест. Конференция, посветена на 100-годишнината на ДБУ, ще се състои на 7 ноември. На нея ще бъде представена и книгата на Венета Янкова „Българите в Унгария – културна памет и наследство“, студията на Ласло Мод „Български градинари в областта Чонград“, както и двата юбилейни броя на списание „Хемус“. На 8 ноември ще се състои гала-концертът в РАМ Колосеум. Това ще бъде и последното едромасщабно събитие през юбилейната година, с което тя ще бъде официално закрыта.

Юбилейната година ще бъде съпроводена с редица прояви, отбелязващи значимостта на събитието. Българска поща ще валидира илюстрирана пощенска карта посветена на 100-годишнината на ДБУ

А jubileumi 2014. év programja

Idén a magyarországi bolgár közösség minden rendezvénye a Magyarországi Bolgárok Egyesülete centenáriuma jegyében zajlik. Már a január 19-én megtartott bábanapi ünnepségen is részt vett egy különleges vendég: dr. Nadezsda Szavova kultúrantropológus, aki vel az asszonyok együtt gyúrtak és díszítettek kenyeret.

A jubileumi év hivatalos megnyitója március 3-án lesz.

Ekkor avatják fel a Bolgárkertész- emlékművet és kutat a zuglói Bosnyák téren, este pedig gálakoncertre kerül sor a Bolgár Művelődési Házban a centenáriumi év kőr fővédnöke, Áder János magyar köztársasági elnök és Margarita Popova bolgár köztársaságielnök-helyettes részvételével.

Május 18-án kerül megrendezésre a bolgár kultúra napja tiszteletére szervezett hagyományos ünnepség, amelyre meghívást kapott Petar

Sztojanovics bolgár kulturális miniszter és Bozsidar Dimitrov, a Bolgár Történeti Múzeum igazgatója is. Május 22-én pedig a Haemus folyóirat, a Malko Teatro és Zsenia Bozukova festőművész közös estjére látogathatnak el az érdeklődők.

A függetlenség napja alkalmából szeptember 20-án lesz a hagyományos koszorúzás a Bolgárkerék-emlékműnél Halásztelken, szeptember 22-én pedig a magyarországi bolgár képzőművészek közös kiállításával nyílik meg az új galéria a Bajza utca 44. szám alatt, amit a Malko Teatro A dinnye szíves című CD-jének bemutatója követ.

Demeter-nap alkalmából november 7-én kerül sor a 100 éves MBE-nek szentelt konferenciára, amelyen több könyv is bemutatásra kerül. November 8-án lesz a Bulfest, ami a jubileumi rendezvénysorozat utolsó nagy rendezvénye lesz.

A jubileum tiszteletére a Bolgár Posta alkalmi levelezőlapot bocsát ki.

Избори 2014

На предстоящите парламентарни избори всяко малцинствено републиканско самоуправление има право да издигне своя листа с кандидати за парламентарни представители. С тази листа общността ще участва на парламентарните избори. Ако малцинствената листа получи поне от гласовете необходими за мандат от партийна листа, тогава малцинството излъчва свой депутат в парламента. Според предварителни прогнози за мандат от партийна листа ще са необходими 50-60 000 гласа, което означава че листата на малцинството трябва да получи около 10-15.000 гласа, за да излъчи пълноправен депутат в парламента. За малцинствената листа могат да гласуват само тези граждани, които предварително са декларирали това свое желание със попълване на рубрика „В” в регистрационния формуляр. По-малобройни общности, като българската, нямат реална възможност да излъчат пълноправен депутат във парламента. Малцинствените листи, които не получат необходимия брой гласо-

ве за пълноправен депутат, излъчват в парламента представител на своята общност, без право на глас (nemzetiségi szószóló)! Гражданин, който на парламентарните избори изяви желание да гласува за българската листа, няма право да гласува за партийните (политически) листи..

Ако в регистрационния формуляр попълните рубрика „А”- X bolgár” вие се вписвате в българския регистър (nemzetiségi névjegyzék). Само така можете да участвате на изборите за местни самоуправления и за републиканско самоуправление през есента. Това не е ново, защото и на предишните избори за самоуправления процедурата беше същата.

Ако във формуляра попълните и рубрика „В”, вие декларирате че на парламентарните избори искате да гласувате за българската листа. Но това няма никакво отношение за гласуването и участието ви на изборите за самоуправления през есента. Независимо от това дали сте попълнили или не рубрика „В”, вие имате право да участвате в из-

борите за местни самоуправления, рубрика „В” се отнася за парламентарните избори.

След попълването на формуляра всеки може с рубрика „Т” да промени декларацията си и да иска промяна (изтриване) и по отношение на рубрика „А”, и на рубрика „В”.

За вписване в българския регистър трябва да се попълни формулярът, приложен към писмото, който може да бъде размножен на ксерокс или свален от сайта www.valasztas.hu. От Българското републиканско самоуправление можете да поискате лично или в писмо размножени формуляри.

Формулярът може да се подаде онлайн на сайтове www.valasztas.hu и www.magyarorszag.hu или попълнен на хартия в писмо или лично в представителствата на избирателната комисия по места.

д-р Данчо Мусев
председател на БРС

Választások 2014

Január hónapban mindenki megkapta már a nemzetiségi választásokon való részvételhez szükséges, a nemzetiségi névjegyzékbe történő felvételre szóló kérelmet. Az április 6-án esedékes országgyűlési választásokon minden országos nemzetiségi önkormányzat listát állíthat képviselőjelöltekből. Az országos önkormányzat által felállított listával az adott közösség részt vesz az országgyűlési választásokon. Ha a nemzetiségi lista megszerzi a pártlistákról elnyerhető mandátumhoz szükséges szavazatszám legalább egynegyedét (kb. 10-15.000 szavazatot), akkor egy teljes jogú helyet nyer, vagyis egy képviselőt küldhet a parlamentbe. Azokról a nemzetiségi listákról, amelyek nem kapták meg a teljes jogú képviselő megválasztásához

szükséges szavazatmennyiséget, nemzetiségi szószólót küldhetnek a parlamentbe. Amennyiben kitölti a névjegyzékbe való felvételre vonatkozó kérelem „А” pontját – X bolgár”, Ön felkerül a bolgár nemzetiségi névjegyzékbe. Ez a feltétele annak, hogy Ön részt vehessen az őszi önkormányzati választásokon a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán is!!! Ez nem újdonság, a legutóbbi önkormányzati választásokon is így működött a rendszer.

Ha Ön a „В” pontot is kitölti a kérelmen, Ön ezzel úgy nyilatkozik, hogy az országgyűlési választásokon a bolgár listára kíván szavazni. De ennek semmi köze az őszi önkormányzati választásokon való részvételhez és szavazáshoz. Függetlenül attól, hogy a „В” pontot

kitöltötte-e, a nemzetiségi önkormányzati választásokon joga lesz szavazni. Én azt ajánlom, hogy minden bolgár töltsen ki legalább az „А” pontot, hogy joga legyen részt venni a helyi és az országos nemzetiségi önkormányzatok választásán. A „В” pontot pedig, ismervén a reális esélyeket, mindenki saját belátása és lelkiismerete szerint töltsen ki!

A nemzetiségi névjegyzékbe történő felvételhez a levélhez mellékelte (és a www.valasztas.hu honlapról is letölthető), fénymásolható kérelmet kell kitölteni. A kérelem benyújtható online is a www.valasztas.hu és a www.magyarorszag.hu oldalon, vagy papíralapon levélben, illetve személyesen a lakóhely szerinti helyi választási irodához.

Бабинден

На Бабинден честваме майките и техните новородени бебета, както и акушерките. Тази година се събрахме на 19 януари, за да празнуваме този обичан от всички ни празник.

Както винаги, открихме празника с познати за всички нас ритуали. Тъй като денят е специално посветен на жените, мъжете трябваше да напуснат залата. След което майките заедно с бебетата се приготвиха за идването на акушерката, която ги благослови. По време на ритуала тя поръси с вода бебетата и ги намаза с мед, за да бъдат здрави и красиви. След това им

наложи червена прежда, за да имат момичетата дълги плитки, а момчетата дълги мустаци.

В програмата взе участие танцов състав Янтра, който развличаше публиката с прекрасните си танци, а фолклорен състав Зорница поздравя майките и техните бебета с български народни песни.

И тази година не забравихме за кулинарните наслади. След оценяването на различните ястия от журито всеки можеше да си избере и да вкуси от кулинарните изненади.

Поименно спечелилите награди са: На тазгодишният Бабинден имаме специален гост. Надежда Саво-

ва пристигна от България, за да ни покаже традициите и тънкостите на месенето на хляба. С нейна помощ омесиха собствен хляб, научихме, че в миналото е имало обичай да слагат печат върху питката, като благословия за хляба и дома.

Миналата година в българската общност се родиха 6 бебета. Желам много радост и крепко здраве на родителите и техните деца.

Bábanap

Bábanap alkalmával az édesanyákat és gyermeküket, valamint a bábákat, szülésznőket ünnepeljük. Idén január 19-én gyűltünk össze megemlékezni erről a szép ünnepéről.

Az ünnepélyt, mint mindig idén is a tradíciók felidézésével nyitottuk. Mivel ez az ünnep kifejezetten a nőkről szólt, ezért a férfiaknak el kellett hagyni a helységet. Ezután az édesanyák kisbabá-

ikkal középen helyet foglaltak és várták, hogy megáldja őket a bába. A rituálé során a bába vízzel és mézzel kentette meg a gyermekeket, hogy szépek és egészségesek legyenek, majd piros madzagot kaptak az apróságok,

ami a lányoknál a hosszú hajfonatokat a fiúknál pedig az erős bajuszt jelképezi. A folytatásban a Jantra táncegyüttes szórakoztatta a közönséget táncaival, és a Zornica Hagyományőrző Egyesület köszöntötte az édesanyákat és a bábákat énekeivel.

Idén sem feledkeztünk meg a kulináris élvezetekről. A különböző gasztronómiai fogások közül a zsűri értékelése után mindenki kedvére válogathatott.

A helyezetttek:

Az idei Bábanap alkalmával egy különleges vendéget köszönthettünk körünkben. Nadezsda Szavova Bulgáriából érkezett hozzánk, hogy bevezessen minket a kenyérsütés hagyományai-ba. A segítségével a vállalkozóbbak

elkészítették saját kenyerüket és azt is megtudtuk, hogy régebben szokás volt a kenyérré pecsét lenyomatot helyezni, ami áldást jelentett a kenyérré és a házra.

A tavalyi évben 6 kisbaba született. Ezúton is sok örömet és egészséget kívánunk a szülőknek.

Наградени участници в кулинарния конкурс 2014 г.

Предястие:

1. Едит Майзик
2. Естер Новаков
3. Марина Тютюнкова

Основно ястие:

1. Шаролта Колосар
2. Елена Батинкова
3. Жанет Варга

Десерт:

1. Дочка Удварева
2. Жанет Варга
3. Марияна Жекова

Традиционно българско ястие:

1. Моника Тютюнкова
2. Светла Кьосева
3. Марияна Захариева

Списък на новородените през 2013 година:

1. Александър Гаврилов
2. Елиза Флора Гера
3. Лиля Баракшо
4. Роберт Шамуел Каул
5. Филип Бийот
6. Фредрик Екман
7. Шаму Пирох

Коледно-новогодишна вечеринка

На 4 януари 2014 година Българският културен дом ни събра на традиционната коледно-новогодишна вечеринка. Програмата беше богата и с много изненади. След молитвения обред на отец Танчо и приветственото слово на домакина г-н Димитър Танев, момчетата от танцов състав „Янтра“ ни поздравиха с танца „Коледари“. Малките момчета от „Росица“ сурвакаха домакините и всички присъстващи, като им пожелаха крепко здраве и успехи през новата година. Две двойки изпълниха латино-американски танци и повдигнаха още повече доброто настроение на хората. Не липсваше и богатата томбола с много интересни и забавни подаръци.

През останалата част на вечерта за добрата атмосфера и настроение се грижеха нашите гости от град Русе, оркестъра за българска музика и народната певица, които пяха и веселиха присъстващите до сутринта.

Коледен клуб на пенсионера

Дружеството на българите в Унгария организира коледно тържество за най-възрастните членове на българската общност на 17 декември 2013 г. В голямата зала на Българския културен дом, наред с традиционния обяд, гостите гледаха и програмата на младите танцьори, пристигнали от българския град Русе. След тяхната програма жените от фолклорна група „Зорница“ пожелаха весели коледни празници и здраве на присъстващите и техните семейства. Накрая 99-годишното Дружество на българите в Унгария изненада всички със скромнен подарък.

Újévi bál

2014. január 4-én rendezték meg a Bolgár Művelődési Házban a hagyományos újévi bált, amelyen ez alkalommal is gazdag programmal és sok meglepetéssel várták az érdeklődőket. Tancso atya áldása és a házigazda Tanev Dimiter köszöntője után a Jantra Néptáncegyüttes fiútagjai előadták a karácsonyi táncot. A Roszica ifjú tagjai közül néhányan újévi köszöntőt mondtak, majd latin-amerikai táncosok bemutatója következett. Tombola is volt, ahol értékes és humoros nyeremények is gazdára találtak.

Az est további részében ruszei vendégeink gondoskodtak a jó hangulatról, a zenekar és az énekesnő hajnalig szórakoztatták az egybegyűlteket

Nyugdíjas karácsony

2013. december 17-én a Magyarországi Bolgárok Egyesülete megszervezett a közösségünk idősebb tagjai részére egy karácsonyi mulatságot. A Bolgár Művelődési Ház nagytermében, a hagyományos ebéd mellett és kedves barátok között, a vendégek megnézték Rusze városából érkezett ifjúsági táncegyüttes műsorát. A műsor után a Zornica együttes tagjai néhány szép bolgár dallal békés és boldog karácsonyi ünnepeket, sok egészséget kívántak az ott lévőknek és a családjuknak. A végén a 99 éves Magyarországi Bolgárok Egyesülete egy kis ajándékkal kedveskedett mindenkinek.

За изкуството с любов

„Истинското признание се крие в обичта на публиката“

Тази мисъл принадлежи на Габриела Хаджикостова, която на 8-ми декември 2013 год. прие наградата „За малцинствата“ от името на Малко театро. Наградата е основана още през 90-те години, и е израз на признание за извършената обществена и културна работа от всички обществени деятели и хора на изкуството принадлежащи към малцинствата в Унгария. Малко театро получи тази награда като признание за това, че успява да възпитава в младите хора любов към театъра и да изгражда по-високи културни критерии у тях.

След награждаването Габриела Хаджикостова сподели, че наградата е израз на огромно уважение към тяхната работа, но истинското признание за тях най-вече е любовта на публиката.

Малко Театро активно се стреми да възпитава и подхранва любовта на всички говорещи български език към театъра, към ценностите на културата. „Стараем се да привлечем

младите хора, показвайки красотата на българския език и обаянието на театъра. Със занимателни игри и ситуационни задачи се стремим да въведем младите хора в този приказен свят. Редовно изпълняваме езикови упражнения, като така желаем да научим децата да говорят без акцент, правилно български език“.

Габриела, като художествен ръководител на театъра каза, че в нашия забързан свят е все по-трудно да изградим и дадем културни и морални ценности, но истинската мотивация за нея се крие в любовта към професията ѝ. „Изкуството, обичта, културата и любовта към родината са ценностите, с които можем да намерим решение в този забързан свят“.

Прием на унгарския президент

На 11 декември унгарският президент прие председателите на републиканските самоуправления на малцинствата. В речта си на срещата той цитира думите на Йозеф Йотвьош, прозвучали през 1868 г., според който „малцинственият въпрос не е проблем на едно или друго малцинство, а общ въпрос на всички нас“.

В речта си президентът Адер даде два примера за живота на малцинствата през изминалата година, които са му направили най-силно впечатление. Едно от тях е срещата му с българския президент и концерта в Дома на традициите, където двамата държавни глави присъстваха на концерта на българските състави от Унгария.

Янош Адер обърна внимание и на важността на предстоящите през 2014 г. парламентарни избори, на които националностите в Унгария за първи път ще имат възможност да излъчат свои представители в унгарския парламент.

Szeretettel a művészetért

„Az igazi elismerés a közönség szeretete“

A fenti gondolat Hadzsikosztova Gabriellától származik, aki 2013. december 8-án vette át a Nemzetiségekért díjat a Malko Teatro Színházi Társulat nevében. A díjat 90-es években alapították a Magyarországon élő nemzetiségi közművelődési szakemberek, közösségek munkájának elismeréséért. A bolgár színházi társulat a színházszerető, magasabb kulturális igényű fiatalság kinevelésében végzett eredményes munkájáért kapta a díjat.

A díjátadó után Hadzsikosztova Gabriella elmondta nekünk, hogy egy ilyen

kitüntetés hatalmas megtiszteltetés és nagyon jól eső szakmai megbecsülést jelképez, de az igazi elismerést a közönség szeretete és rendszeres jelenléte adja.

A Malko Teatro tevékenyen igyekszik kinevelni egy színházszerető, kultúra iránt fogékony, bolgár nyelven beszélő nemzedéket. „Igyekszünk a fiatalok számára vonzóvá tenni a bolgár nyelvet és a színház szépségeit. Játékos feladatokkal és különböző készségfejlesztő szituációs gyakorlatokkal vezetjük be őket ebbe a mesebeli világba. Nyelvgyakorlatokat is szoktunk végezni, és törekszünk arra, hogy a bolgárt helyesen akcentus nélkül beszéljék“.

A magyar államfő fogadása

December 11-én Áder János köztársasági elnök fogadta az országos nemzetiségek elnökeit a Sándor-palotában. Beszédében két példát hozott fel a nemzetiségek kulturális életéből az elmúlt évben, amelyek meghatározó élményt jelentettek a számára. Az egyik ezek közül a bolgár államfővel való találkozása és a Hagyományok Házában megrendezett koncert, amelyen a két köztársasági elnök is részt vett.

Áder János felhívta a figyelmet a 2014-ben esedékes országgyűlési választásokra, amelyeken a magyarországi nemzetiségek első ízben juttathatják be képviselőiket a parlamentbe.

Унгария – моята втора родина

От тази есен Българският културен институт има нов директор – Олга Попова. Макар за мнозина тя да не е непозната, тъй като вече е била в ръководството на института през 90-те години, за всички представлява интерес появата на нов човек или на човек, с когото отдавна не сме се срещали. „Български вести“ помоли г-жа Олга Попова да отговори на няколко наши въпроса.

Български вести: *Българският културен институт в Будапеща е една от най-старите културни инсти-*

туции на българската държава зад граница. Какви са плановете Ви за неговата дейност?

Олга Попова: Основната цел в дейността на Българския институт в Будапеща както и досега, е да разширява присъствието и влиянието на българската култура в Унгария. Да утвърждава идентичността ѝ и едновременно да я интегрира в културното многообразие на представените в страната домакин култури. Плановете ми за дейността включват освен значително по-обогатеното представяне на българската култура в помещенията на БКИ, да се изведе представянето ѝ и в утвърдени културни пространства извън тях. Също така, да привлечем повече такива програми от България, с които да спечелим интереса на младата аудитория. Длъжници сме и на все по-успешно развиващия се у нас културен туризъм, на популяризирането на новите разкрития в областта на археологията и древната история по българските земи, на представянето на изгряващи млади таланти от всички сфери на изку-

ството и културата. Ще се опитам да привлека и унгарски творци и изпълнители да представят своите произведения при нас.

Както при всяко начало плановете са много, надявам се да успея да ги реализирам.

БВ: *Вие не сте за първи път в екипа на ръководството на БКИ, какви предимства Ви дава познаването на обстановката тук?*

ОП: Голямо! Определено познаването на обстановката и контактите от досегашната ми работа както в екип на ръководството на БКИ, така и изобщо в сферата на международната културна дейност на Министерството на културата, където съм работила в продължение на 14 години, ми помагат много. Опитът е от огромно значение! Все пак, половината от професионалния ми живот е свързан с българо-унгарските културни взаимоотношения, а през останалата половина съм ги носила в сърцето си.

БВ: *Имате ли приоритети в дейността по разпространение и популяризиране на българската култура?*

Magyarország – a második hazám

Idén ősz óta új igazgatója van a Bolgár Kulturális Intézetnek – Olga Popova. Sokak számára nem idegen, mivel a 90-es évek elején tagja volt az intézet vezetőségének, de mindenki számára érdekes lehet egy új ember vagy egy rég nem látott ismerős története. „A Bolgár Hírek” megkereste Olga Popovát, aki készségesen válaszolt kérdéseinkre.

Bolgár Hírek: *A Bolgár Kulturális Intézet Bulgária határain kívül az egyik legrégebb óta működő kulturális intézet. Mik a tervei az intézet jövőbeli tevékenységével kapcsolatban?*

Olga Popova: *A Bolgár Kulturális Intézet alapvető feladata az, hogy terjessze a bolgár kultúrát Magyarországon. Céлом, hogy megszilárdítsuk a bolgár kultúra identitását és egyidejűleg integráljuk abba a*

kulturális sokszínűségbe, ami Magyarországon honol.

Szeretnénk több vendégelődöt hívni Bulgáriából, akik a fiatal hallgatóság számára is érdekesek lehetnek. Tartozunk a körülöttünk egyre erősebben kibontakozó kulturális turizmusnak a bolgár archeológiai és történelmi felfedezések megismertetésével, a művészet különböző szféráiból való tehetséges fiatalok bemutatásával. Ahogy az a kezdetekkor lenni szokott, nekem is rengeteg tervem van, remélem meg fogom tudni őket valósítani.

BH: *Nem először tagja a BKI vezetőségének. Milyen előnyt lát abban, hogy már ismeri az itteni körülményeket?*

ОП: *A körülmények ismerete, az otthoni és a nemzetközi tevékenységeimből származó kapcsolataim nagyon sokat segítenek. 14 éven keresztül*

dolgoztam a Kulturális Minisztériumban. A tapasztalatnak hatalmas jelentősége van! A szakmai életem fele a bolgár-magyar kapcsolatokhoz kötődik, míg a másik felében a szívemben hordoztam őket.

BH: *Van prioritásbeli különbség a bolgár kultúra terjesztésében vagy annak népszerűsítésében?*

ОП: *Egy olyan gazdag és sokrétű kultúrában, mint amilyen a miénk, nem tudok efféle prioritásbeli különbségeket meghatározni. Úgy gondolom minden, ami a bolgár kultúra bemutatásával, népszerűsítésével kapcsolatos, meg tudja találni a helyét és ki tudja vívni a magyar közönség érdeklődését. Csak annak van jelentősége, hogy milyen módon mutatjuk be az adott alkotót, előadást, témát, nekem pedig az a céлом, hogy ezt a lehető legjobb körülmények között tegyük. Igyekezni*

ОП: При наличието на такова богато многообразие и многопластовост на нашата култура не считам, че бих могла да определя приоритети. За мен всяко нещо, свързано с представянето и популяризирането на българската култура може да намери своето място и да предизвика интереса на унгарската общественост. От значение е само начина на представяне на дадения творец, произведение или тематика, а моята амбиция е това да се случва с възможно най-добри средства и колкото може по-широкопластово. Ще се постарая да бъдат представени и някои по-малко застъпени до момента области от нашето културно богатство.

БВ: *Какво място отделяте на сътрудничеството с местните български институции и организации в дейността на БКИ – особено през юбилейната за ДБУ година?*

ОП: Дейността на местните български институции и организации има своите богати традиции в Унгария така, както и дейността на Българския културен институт. Те взаимно се допълват и затова считам за най-

естествено и необходимо тясно да си сътрудничим, взаимно да се подпомагаме и да работим в синхрон.

БВ: *Както всички читатели и нашиите са любопитни да узнаят нещо повече за Вас като човек – откъде сте, с какво друго се занимавате, откъде знаете унгарски език?*

ОП: С унгарския език съм свързана още с раждането си. Баща ми, като референт за международните културни отношения на България с няколко страни, между които и Унгария, по това време непрекъснато е пътувал придружавайки делегации и за да има кой да се погрижи за майка ми като настъпи момента на раждането ми, я изпраща в Пазарджик при родителите си. Два дни след раждането ми ни посещава в Родилния дом на град Пазарджик заедно с членовете на пътуващата с него унгарска делегация, като с тях е бил и Нино Николов, който често по-късно в течение на годините ми го припомняше подчертавайки предопределената ми свързаност с Унгария.

Въпреки това унгарски език научих

едва, когато дойдох да следвам Унгарска филология в Университета „Лоранд Еотвьош“.

След промените, настъпили в бившия соцблок и последвалата трансформация на междуинституционалните взаимоотношения в посока на глобализацията, прецених за необходимо да завърша като втора специалност „Международни икономически отношения и външно-търговска дейност“ в Икономическия университет, което ме насочи в различни от културната и свързаните с ползването на унгарски език сфери на дейност. Независимо от всичко, връзката ми с Унгария като интереси и привързаност никога не е прекъсвала и при първата отдала ми се възможност приех като допълнително занимание да изпълнявам длъжността секретар на Българо-унгарската търговска камара.

За мен Унгария винаги е била и ще остане моята втора Ро

fogok a kulturális gazdagságunknak olyan szegletét is bemutatni, ami eddig kevésbé volt ismert.

БН: *Milyen szerepet szán a többi bolgár intézménynek és szervezetnek – különös tekintettel a jubileumát ünneplő Magyarországi Bolgárok Egyesületének – a Bolgár Kulturális Intézettel való együttműködésben?*

ОП: A helyi bolgár intézményeknek és szervezeteknek megvannak a maga szokásaik, ahogy a Bolgár Kulturális Intézetnek. Ezek az intézmények kölcsönösen egészítik ki egymást, ezért a legtermészetesebben és szorosán együttműködve tervezem a közös munkát.

БН: *Mint minden olvasó, a mi közönségünk is kíváncsi Önre, mint emberre – honnan való, mi mással foglalkozik még, honnan beszéli a magyar nyelvet?*

ОП: Születésem óta kapcsolatban

vagyok a magyar nyelvvel. Az apám, mint Bulgária nemzetközi kulturális kapcsolataiért felelős referens több országgal állt kapcsolatban, köztük Magyarországgal is. A munkájából adódóan sokat kellett delegációkat kísélnie, így amikor édesanyám várandós volt és már nem volt sok hátra a születésemig, elküldte őt a szüleihez Pazardzsikba. A születésem után két nappal meglátogatott minket a pazardzsiki kórházban a magyar delegációval, akiket kísért. A delegáció tagja volt Nino Nikolov is, aki a későbbiekben sokat emlegette az előre elrendelt kötődésemet Magyarországhoz.

Ennek ellenére magyarul csak akkor tanultam meg, amikor az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen kezdtem magyar filológiát hallgatni.

A volt szocilaista országokban

bekövetkezett változások és az intézmények közötti kapcsolatoknak a globalizáció irányába történő transzformálódása után szükségesnek tartottam, hogy másoddiplomás szerezsek nemzetközi gazdasági kapcsolatok és külkereskedelem szakon a Közgazdaságtudományi Egyetemen, ami a kultúrától eltérő és a magyar nyelv használatával kapcsolatos tevékenységi szférák felé irányított. Ettől függetlenül a kapcsolatom sosem szakadt meg Magyarországgal és az első adandó alkalommal elfogadtam plusz tevékenység gyanánt a Bolgár-Magyar Kereskedelmi Kamara titkári posztját.

Számomra Magyarország mindig a második hazám volt és az is marad.

Празници в Дебрецен

И тази година самоуправлението отпразнува Микулаш, като най-малките получиха очакваните торбички с лакомства, а средношколците, студентите и възрастните гледаха „Старомодна история“ от Магда Сабо (писателка от Дебрецен) в театъра Чоконай.

В Дебрецен от 10 до 15 декември самоуправлението организираха седмица на националностите, където всяко самоуправление имаше възможност да се представи с национална програма в околната библиотека Петър Мелиус Юхас. 11 декември беше ден на българското самоуправление.

Предобедната програма се състоеше от викторина за учащите „Кой знае най-много за България“. Състезателите, които най-добре се представиха, бяха наградени с български сувенири и всички участници с шоколади. Завършвайки викторината пристигна щаба на телевизия М1, който направи запис за предаването Рондо.

Късно следобед програмата про-

дължи с литературно-музикално представление на Малко театро „Физика на тъгата“ с участието на Габи Хаджикостова, Тюдде Троян, Давид Ередич и Саламон Ередич. Накрая публиката и участващите в програмата заедно, обсъждайки видяното, се чукнаха за здраве и с най-добри пожелания за весело изкарване на коледните празници, за мир, щастие и успехи през новата 2014 година, за българския и унгарския народ.

Българско самоуправление в Дебрецен

Всяка година в началото на януари българите от Дебрецен се събират, за да отпразнуват Коледа и да си пожелаят плодородна и успешна Нова Година. Тази година тържеството се състоя на 12 януари. По традиция Димитранка Мишколци, председател на самоуправлението в гр. Дебрецен откри тържеството и запозна гостите с българските обичаи по време на Коледните празници. Последва кратка музикална програма в която главен участник беше ученицата от Музикалното училище Нели Шаш. Гостите чуха майсторското ѝ изпълнение на цигулка, последвано от вокално изпълнение на коледни песни. Специални гости тази година бяха танцьорите от ансамбъл „Биляна“, гр. Карцаг, чиито колоритни ритми разтуптяха сърцата на мнозина.

Денница Пенева

Ünnepségek Debrecenben

Аз önkormányzat idén is megünnepelte a Mikulást. A legkisebbek megkapták a várva-várt édességekkel teli mikulás csomagokat, míg a középiskolások, egyetemisták és az idősek közösen tekintették meg Szabó Magda „Régimódi történetét“ a Csokonai Színházban. December 10. és 15. között az önkormányzatok „nemzetiségi hetet“ tartottak, amelynek keretein belül minden

nemzetiség lehetőséget kapott, hogy saját programot mutasson be a Méliusz Juhász Péter Könyvtárban. December 11-én mutatkozott be a bolgár nemzetiség.

A délelőtti program alappillére a „Kitud többet Bulgáriáról“ kvíz volt. Minden versenyzőt csokoládéval jutalmaztak, a legügyesebbek pedig bolgár szuvenírokat is kaptak.

Késő délután a program a Malko eatro színházi társulat zenés-irodalmi előadásával folytatódott. A „Bánat fizikája“ című művet Hadzsikosztova Gabriella, Troján Tünde, Eredics Dávid és Eredics Salamon előadásában tekinthettük meg.

Az ünnepség végén a közönség és a színészek egy pohár pezsgő kíséretében kívántak kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet egymásnak.

Debreceni Bolgár Önkormányzat

Minden év januárjában a debreceni bolgárok összegyűlnek, hogy közösen ünnepeljék meg a karácsonyt és a szilvesztert. Idén 12-én tartották ünnepségüket. A hagyományoknak megfelelően az eseményt Miskolci Dimitranka, a Debreceni Bolgár Önkormányzat elnöke nyitotta meg és mutatta be a bolgár karácsonyi tradíciókat. Ezután rövid zenei előadás következett, amelyben Sas Nelli, a Debreceni Zeneiskola növendéke kapott főszerepet. A vendégek megcsodálhatták mesteri hegedűjátékát, majd karácsonyi énekek is felcsendültek. Az idei díszvendégek a karcagi Biljana együttes táncosai voltak, akik pergő előadásukkal sokak szívét megdobogtatták.

Peneva Denica

Низвержение за Стефан Мамаков

По всичко личи, че Българската православна църква в Унгария е към края на една мъчителна и срамна процедура, започнала още през октомври 2010 г., когато бе освободен от длъжност тогавашният свещеник Стефан Мамаков. Тъй не се подчини на решението на Западно- и Средноевропейския митрополит и продължи да живее в свещеническото жилище в параклиса, което стана източник на поредица от конфликти.

На 2 декември 2013 г. въпросът бе разгледан от Епархийския духовен съд на Светата митрополия в Берлин. Священноиконом Мамаков е обвинен по 4 точки.

1. Подсъдимият показва постоянно непослушание към Епархийската духовна власт, демонстративно и арогантно поведение, свързано с неизпълнение на митрополитските разпореждания, което е в разрез с каноните и Устава на Българската православна църква.

2. Подсъдимият употребява светски власти – граждански съд за

уреждане на спорове от вътрешно-църковно естество и налагане на свои възгледи за работата на енорията, от която е освободен, което е грубо нарушение на каноните, които са във връзка с 30-то Апостолско правило.

3. Подсъдимият възпрепятства пасторалната грижа в енорията, което е в разрез с Устава на БПЦ и не изпълнява заповед за напускане на църковния имот и предоставянето му на новия енорийски свещеник.

4. Подсъдимият води личен живот в разрез с православното разбиране за домашна църква, семейство и брак, в нарушение на 88-мо правило на Св. Василий Велики.

Въз основа на тези обвинения на Стефан Мамаков е наложено наказание съгласно чл. 191, т.10 от Устава на БПЦ – низвержение без отлъчване от църквата.

Още през декември това решение е било гласувано от Светия Синод на Българската православна църква, а в януарския брой на Църковен

вестник е публикувано и самото решение.

Наказанието низвержение е свързано с отстраняване на свещенослужение т.е няма повече право да служи в църква или по обреди. Това е едно от най-тежките наказания, налагани на свещеник (по-тежко е само отлъчването от църквата).

ВЪЗПОМЕНАНИЕ
На 28.11.2014 г. се възлюбиха
15 години
без скъпия си съпруг, баща, дядо и прадядо

**Живко
Петков
Живков**
на 61 години

*Защо в живота все така се скрива
да се разделим с най-добрият!
Защо все пак смъртта улича
и скрива им от нас очите!
Глупи е съдбата и жестоката.
Не трова се от нашите съпли
и локати ни спива по-голямата,
че няма да се върнем ти!*

От семейството

ИМАЕТ
www.imaet.com

Sztefan Mamakovot megfosztották papi rangjától

Úgy tűnik, hogy a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház a vége fele közeledik annak a gyötrelmes és szégyenletes eljárásnak, amely 2010 végén kezdődött, amikor az akkori papot, Sztefan Mamakovot felmentették az állásából. Ő azonban nem vette tudomásul a nyugat- és közép-európai metropolita határozatát, és nem volt hajlandó kiköltözni a parókiából, ami konfliktusok egész sorához vezetett.

2013. december 2-án tárgyalta az ügyet a berlini Szent Metropólia Egyházi Bírósága, és Sztefan Mamakovot 4 pontban találta bűnösnek.

1. A vádlott folyamatosan engedetlenséget, demonstratív és arrogáns viselkedést tanúsít az egyházi hatalommal szemben, ami a metropolita rendelkezéseinek nem teljesítésében nyilvánul meg, és ez ellentétes a

Bolgár Ortodox Egyház kánonjaival és Alapszabályával.

2. A vádlott világi hatalmat – polgári bíróságot használ fel belső, egyházi természetű viták eldöntésére és a saját nézeteit kísérli meg ráerőltetni az egyházmegyére, ami a 30. Apostoli Szabállyal kapcsolatos kánonok súlyos megsértése.

3. A vádlott megakadályozza a pasztorális gondoskodást az egyházmegyében, ami ellentétben van a Bolgár Ortodox Egyház Alapszabályával, és nem teljesíti az egyházi ingatlan elhagyására és annak az új papnak történő átadására vonatkozó utasítást.

4. A vádlott az egyház, család és házasság pravoszláv értelmezésével ellentétben privát életet folytat, megsértve ezzel Nagy Szent Vazul 88. szabályát.

Ezen vádpontok alapján a Bolgár Ortodox Egyház Alapszabálya 191. § 10. pontja értelmében Sztefan Mamakovra papi rangtól való megfosztás büntetését szabták ki az egyházból való kiközösítés nélkül.

Ezt a határozatot még decemberben megszavazta a Bolgár Ortodox Egyház Szent Szinódusa, és az Egyházi Közlöny januári számában közzé is lett téve

Кукеровден и сурвакане в българското училище и детска градина.

Празникът – това е лицето на народа, а българските празници се съчетават древни традиции и вярвания.

В детската градина и училището се запознахме с достъпни и интересни за децата фолклорни наричания, песни и танци, характерни за зимните празници – свързани с празничния календар. Провокирахме желание за активно участие в дейностите, като изработихме сурвачка, научихме стихотворение, свързано ритуала сурвакане за здраве.

- Сурва, сурва година,
весела, весела година!
Голям клас на нива,
червена ябълка в градина,
жълт мамул на леса,
голям грозд на лоза,
пълна къща със деца,

пълни обори със стока,
пълна кесия с пари.

Живо, здраво до година,
до година, до амина!

Изгражихме конкретни представи за празнуването на: „Кукеровден“ и „сурвакане“ и свързаните с тях начини за подготовка и норми на поведение в празнична обстановка. Осмислихме същността на българската празнична обрядност и нейната роля и значение за формиране на детската личност. Всички научиха че:

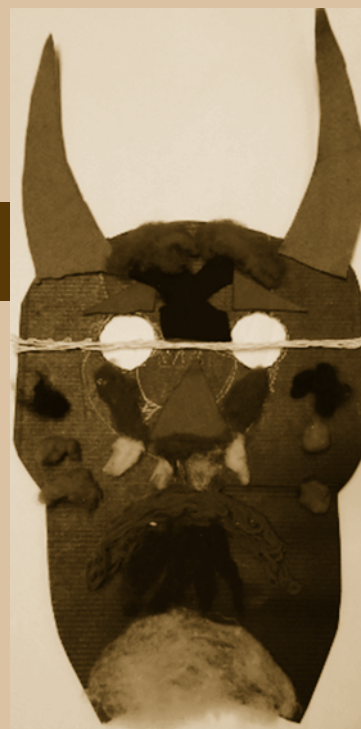
Календарът започва с Васильовден, познат и като „сурваки“. На 1 януари децата обикалят от къща на къща с пожелание за здраве, щастие и успехи през новата година. Пяят специални песни и сурвакат (леко по гърбовете стопаните на къщата) със „сурвачка“ или „сурвакница“, направена от дрянова клонка и украсена с кравайчета, сушени плодове, цветни прежди, нанизани пуканки, панделки и вълна. За което, децата получават лакомства, сладки, ядки и дребни пари.

С удоволствие децата до 7 г. взеха участие в конкурс и изработиха

кукерски маски, като разбраха, че „Кукеровден“ е широко разпространен празник след Новата година. Кукерите са мъже, преоблечени като зверове с голяма козина, носят страшни маски и чанове – звънци на пояса. Те вярват, че могат да уплашат и прогонят злите духове на зимата и да приветстват идването на пролетта и по – богата реколта. Събират се на площадите в градовете, танцуват в кръг, като извършват символични действия като оране и сеитба, за плодородие през годината. Накрая кукерите се събират на гощавка с храна и пиене, дарени им от хората.

Днес Кукеров ден се е превърнал във весел празник, чието значение е да пресъздаде миналото и да събере хората за всеобща радост и веселба.

Даниела Димитрова

фогясжък el.

А busójárás vidám ünneppé változott át, aminek célja a múlt felidézése és a közös szórakozás.

Daniela Dimitrova

Busójárás a bolgár óvodában és iskolában

A bolgár óvodában és iskolában megismerkedtünk a karácsonyi ünnepekör érdekességeivel, szokásaival, dalaival, táncaival. Mindenki aktívan részt vett a programokban; jelmezeket készítettünk, meséket tanultunk és különböző tradíciókat sajátítottunk el Amit megtanultunk:

Január 1-én a gyerekek házról-házra járnak boldog új évet kívánva. Ilyenkor különleges dalokat énekelnek és egy szárított somfaággal háton veregetik a ház gazdáját. Ez az ág általában gyümölcsökkel, színes fonalakkal, szalagokkal van díszítve.

A jókívánságokért cserébe a gyerekek különböző édességeket, diót, aprópénzt kapnak.

A gyerekek nagy örömmel készítették télűző/tavaszcseréző maszkokat, miközben megtanulták, hogy a Busójárás egy nagyon ismert ünnep az új évi ünnepekörben. A télkergetők legtöbbször férfiak, akik ilyenkor nagy, szörös szörnyetegeknek öltöznek. A jelmezükhöz félelmetes maszkokat és zajos harangokat viselnek. Úgy hiszik, hogy el tudják kergetni a tél félelmetes szellemeit és szívélyesen tudják üdvözölni a tavaszt. Összegyűlnek a városok terein, körtáncot járnak, majd különböző tradicionális rituálét véghezvisznek el a termékeny új év reményében. Az ünnep végén a busójárók összegyűlnek vacsorázni, ahol a városiaktól kapott ételeket és italokat

Срещи с група Мечо

Следпразнично отново сме в детската градина! След празници, но не и без празници, защото за нас всеки ден е празник в детската градина! Всички деца от групата споделиха какви подаръци са получили, с кого и как са отпразнували празниците и къде са били. Така празниците за децата се удължиха, тъй като споделени те още веднъж се преживяват. Новата година донесе и първия рожденник – Марти, който навърши цели 5 години. Честит рожден ден, Марти! Бъди жив и здрав и радвай своите родители, учители и близки.

А какво е градина без забавление?! Децата ходиха на куклен театър – мястото, където приказките стават реалност, където героите оживяват, а радостта е не-

описуема. Тихо на столчетата, на една редичка, като малки мигащи фенерчета, с очи пълни с желание и любопитство, гледаха децата от група Мечо, опиянени от магията на театъра. Те се запознаха с унгарската приказка за Лудаш Мати. След това някои изказаха дори мнение какво им е харесало, какво биха направили те на мястото на момчето, а някои пък рязко отсякоха, че повече им е харесал предишният театър. Това е така, тъй като влиянието на изкуството върху децата и подрастващите е различно. Освен от художествените качества на произведението то се определя от характера и продължителността на контакта с него.

Случайният контакт оставя обикновено в душата на детето слаби, незначителни следи, докато преднамереното организирано въздействие, основано на познаване на произведението е съпроводен с голям възпитателен ефект. Ето защо ние посещаваме всяка година и изложбите на Българския културен институт, които са посветени на България. Децата разгледаха снимки от фотоконкурса

„Срещи с България”, два дни след откриването му. Там г-жа Попова внимателно им даде информация за всяка снимка, задавахме и отговаряхме на въпроси, а след това получиха сладка изненада. Децата от своя страна решиха да поздравят всички там и изтанцуваха няколко танца, попяха и в края благодариха за гостоприемството.

Дни преди пък това децата обогатиха своята представа за заобикалящата среда, тъй като бяха на Птиче училище на Маргитсигет, където с чичо Габор храниха чайките. Беше им обяснено за промените в природата, за птиците и как могат да им помагат. Ден по-късно за изненада на малчуганите се появи фотографът Вегх Тибор, който фокусира своето внимание върху черти на децата, които не винаги се забелязват от околните, като ги превърна в красиви снимки.

Е, така е! Нали ви казах! При нас винаги е весело! До нови срещи с група Мечо!

Камелия Делионова

Találkozások a Maci csoporttal

Az ünnepek után ismét itt vagyunk az oviban! Az ünnepek után, de nem ünnepek nélkül, mert számunkra minden nap ünnep az óvodában. A gyerekek elmesélték, milyen ajándékokat kaptak, hogy telt a karácsony és hol jártak. Az

új év első születinapját is megünnepeltük – Martin öt éves lett!

Januárban a gyerekek voltak bábszínházban, ahol a mesék valóságossá válnak. Csillogó szemmel, elbűvölten nézték az előadást – a Ludas Matyit, és utána elmondták a véleményüket arról is, mit tettek volna a főhős helyében. Voltak olyanok, akik azt mondták, hogy a korábban látott előadás jobban tetszett nekik, de végül is a művészet mindenkire másképp hat.

A csoport minden évben ellátogat a Bolgár Kulturális Intézetbe, hogy megnézzenek egy bolgár tematikájú kiállítást. Idén a „Találkozások Bulgáriával” fotókiállítást tekintették meg az Intézet igazgatónője, Olga Popova

tárlatvezetésével, aki a gyerekek nyelvén magyarázta el a látottakat. Köszönetképpen a gyerekek eltáncoltak néhány táncot és elénekelték egy-két dalt.

A csoport tagjai az őket körülvevő természetről való ismereteiket is gyarapították januárban – a madárovei soron következő foglalkozására a Margitszigeten került sor, ahol a madarász bácsival sirályokat etettek. Ellátogatott az óvodába Véghe Tibor fotós is, aki csodálatos portrékat készített az ide járó összes gyerekről.

Kameliya Delionova

Добри Войников

През 2013 година се навършиха 180 години от рождението на Добри Войников. С творчеството си - апострофиран като създател на българската драма - той оказва значително влияние върху бъдещите български писатели.

Добри Войников е роден на 22 ноември 1833 г. в град Шумен. Учи в родния си град, след което завършва френски колеж в Цариград. Добри Войников работи като учител през целия си живот. В началото преподава в Шумен (1858—1864), после заради политическата си дейност е принуден да емигрира в Румъния, където продължава да учителствува първо в Браила (1864-1870), а после в Гюргево (1873—1874).

Според него театърът може да разреши важните проблеми на обществото - четем в статията му „Българско позорище“. През 1874 г. публикува книгата „Ръководство за словесност“, която от 70-те години е смятана за най-добрия учебник на

българската литературна теория.

През зимата на 1865 г. Добри Войни-

ков основава българска любителска театрална група в Браила, която ръководи до 1870 г. За първи път в историята на българския театър се включват жени-актриси. През 1869 г. е сред създателите на Българската академия на науките. През 1871 г. публикува театралната пиеса „Криворазбраната цивилизация“, с която полага основите на българския театър и която е смятана за най-

Добри Войников е роден на 22 ноември 1833 г. в Шумен. Учи в родния си град, след което завършва френски колеж в Цариград. През 1874 г. публикува книгата „Ръководство за словесност“, която от 70-те години е смятана за най-добрия учебник на българската литературна теория.

1865 телен Добри Войников аматор българска театрална група в Браила, която ръководи до 1870 г. За първи път в историята на българския театър се включват жени-актриси. През 1869 г. е сред създателите на Българската академия на науките. През 1871 г. публикува театралната пиеса „Криворазбраната цивилизация“, с която полага основите на българския театър и която е смятана за най-

Международен ден на майчиния език

Международният ден на майчиния език, обявен от Генералната конференция на ЮНЕСКО на 17 ноември 1999 г., се отбелязва всяка година от 2000 г. насам за насърчване на езиковото и културно многообразие и многоезичието.

Тази дата е избрана в пачет на събитието от 21 февруари 1952 г., когато в Дака, столицата на днешен Бангладеш, от куршумите на полицейските служители са били убити студенти - участници в демонстрация за защита на родния си език, бенгалски, който те искали да се признае за официален в страната. Езиците са най-мощният инструмент за запазване и развитие на материалното и нематериалното наследство. Според ЮНЕСКО половината от около 6000 езици в света скоро може да изгубят последните си носители.

Dobri Vojnikov

2013-ban volt 180 éve, hogy megszületett Dobry Vojnikov. A bolgár dráma megteremtőjeként aposztrofált író munkásságával meghatározóvá vált Bulgária későbbi írói számára.

Dobri Vojnikov 1833.nov.22-én született Sumenben. Eleinte szülővárosában tanul, majd Konstantinápolyban végez a francia főiskolán. Dobri Vojnikov egész életében tanít. Kezdetben Sumenben (1858—1864), majd politikai tevékenysége miatt emigrálnia kell, végül a romániai Brailában (1864—1870) és Gyurgyevóban (1873—1874) folytatja pedagógus pályáját.

Dobri Vojnikov szerint a színház képes megoldani a társadalom fontos problémáit – derül ki a „Bolgár Színház” című írásából. 1874-ben kiadja az „Irodalmi útmutató” című könyvét,

Az anyanyelv napja

1999-ben az UNESCO közgyűlése február 21-ikét az anyanyelv nemzetközi napjává nyilvánította. A nemzetközi szervezet ezzel is fel kívánta hívni a figyelmet a Föld nyelvi sokszínűségére és gazdagságára.

Banglades javaslatára a világnapot annak emlékére tartják, hogy 1952-ben - az akkor még Pakisztánhoz tartozó - Bangladesben az urdut nyilvánították az egyetlen hivatalos nyelvvé, noha a bangladesiek anyanyelve a bengáli. Február 21-én Dakkában a diákok fel lázadtak az anyanyelv elnyomása ellen. A rendőrség összetűződött a tüntetőkkel, és öt diákot megölt.

A Földön több mint 6000 nyelvet beszélnek, ezeknek körülbelül a fele veszélyben van. A veszélyeztetett nyelvek közül havonta két, őshonos lakosok által beszélt nyelv hal ki.

Нашата карате гордост

Ангел Кандев от години е ученик на Българското училище за роден език. Но 15 годишното момче предизвиква интереса ни не само заради това. През декември 2013 г. на световното първенство по го-жу-кай карате в Мумбай зае второ място и бе награден със сребърен медал. Но, кой е Ангел Кандев?

От кога тренираш карате и защо точно каратето е твоят спорт?

От 8-годишна възраст тренирам карате и тъй като този спорт много ме интересуваше започнах да се занимавам с него. Още като малък бях много енергичен и само така можех да си изразходвам енергията. Това, че имам успехи, още повече ме мотивира.

Какво ти даде каратето?

Дисциплина, постоянство и огромен самоконтрол. Научи ме да се боря за нещата.

Обикновено колко тренираш?

Седмично имаме четири тренировки, като имаме тренировки с борба но също и с различни упражнения. С приближаването на състезанието

тренинговете ни включи още допълнителни тренировки, за да сме още по-добре подготвени.

Какво почувства, когато получи сребърния медал в Индия?

Бях неописуемо щастлив и много развълнуван. Тогава осъзнах, че си заслужавах много жертви, които направих и това признание ме изпълни с много радост. Не съм обезсърчен, че не съм първи, защото чувствам, че направих всичко и успех добре да се представя.

Ти като българин тренираш един

източен спорт, тук, в Унгария. Как стана това?

Мисля, че многото култури могат съвместно да съществуват. Още моите прабаба и прадедо са дошли тук от България. Живели са от градинарство, а моите родители са се срещнали в България, и ние сега със семейството ми живеем в Халастелек. Макар, че трябва да приема унгарското гражданство поради състезанията, аз на първо място съм българин.

Karate büszkeségünk

Angel Kandeve már több éve a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola tanulója. A 15 éves fiú azonban nem csak ezért érdekes. 2013 decemberében a mumbayi goju-kai karate világbajnokságon ezüstérmes lett. Lássuk, kicsoda is Angel Kandeve.

Mióta karatézol és miért pont a karate lett a te sportod?

8 éves korom óta karatézom és azért kezdtem el, mert nagyon érdekelt ez a sport. Már kicsiként is nagyon eleven voltam és csak így tudtam levezetni az energiáimat. Az, hogy sikereim vannak benne, csak még inkább motivál.

Mit adott neked a karate?

Fegyelmet, kitartást és hatalmas önuralmat. Megtanított küzdeni a dolgokért.

Mennyit szoktatok edzeni?

Heti négy edzésünk van, ilyenkor

vannak küzdőedzéseink, de van, hogy csak formagyakorlatokat csinálunk. A verseny közeledtével sok plusz edzést vezetett be az edzőnk, hogy meg felkészültebbek legyünk.

Mit éreztél, amikor átadták az ezüst érmet Indiában?

Kimondhatatlanul boldog voltam és meg is hatódtam. Ekkor tudatosodott bennem, hogy megérte a sok áldozatot, és nagyon jól esett ez az elismerés. Nem csüggedek, hogy nem lettem az első, mert úgy érzem mindent

megtettem és sikerült jól teljesítenem. Egy távol keleti múltú sportot űzöl bolgárként, itt Magyarországon. Hogy is van ez?

Úgy érzem, ez a sok kultúra jól megfér egymás mellett. Még a dédszüleim jöttek ide Bulgáriából. Kertészkedésből éltek, majd a szüleim találkoztak Bulgáriában, most pedig itt élünk a családommal Halásztelken. Habár fel kellett vennem a magyar állampolgárságot a versenyek miatt, én elsősorban bolgárnak érzem magam.

ЕМИЛИЯН СТАНЕВ ПОД СНЕГА

Сред полето се простираше дълъг и трънлив слог.

Всяка пролет в гъстите бодливи клони на неговите храсти виеха гнезда десетина птички и техните нежни песни веселяха полето. Буйните ниви скриваха слога от хищниците, а острите тръни убождаха всеки, който навлизаше в тях.

През есента, когато птичките бяха отгледали малките си, тоя слог продължаваше да закриля дивите животни и птици. Невидими и плахи, тук идваха яребиците, изплашени от сокола. Криеше се и един мустакат заек. Той имаше сериозна и същевременно глупава муцуна и както всички зайци, беше късоглед. Най-сетне тук живееше и таралежът – самотен и мълчалив, както винаги.

Една сутрин в края на есента, когато цялото поле беше вече изорано, Тарльо се прибра в слога и веднага се залови да копае. Той имаше мрачен вид, сякаш го бе сполетяла голяма беда.

– Какво ли го е прихванало? – питаха се яребиците. – Дали е подушил мишка, та иска да я изрови, или някой го гони?

– Никой не го гони – обади се заекът, който лежеше наблизко под един трън. – Искат да ни зачуди и да си даде важност.

– Аз ще го попитам – каза една млада яребица. Тя се отдели от дружките си, отиде при таралежа и учтиво го поздрави.

– Другарю Тарльо – изчурулика тя, – да не ви заплашва някаква опасност? Защо ви е тоя трап?

Таралежът продължаваше да рови с яките си крака. Той беше успял да се зарови в земята до половина.

– Другарю Тарльо – повтори яребицата, като помисли, че той не е чул думите й.

Настръхнал и кален, таралежът се измъкна навън, изгледа я сърдито и изгрухтя:

– Какво искаш?

– Да не би да ви заплашва опасност... Защо копаете?

– Питай другите! – извика

таралежът. – Питай оня мъдрец, заека, който се хвали с дългите си крака. Той знае всичко. Пък най-сетне, ако си толкова недосетлива, помириши въздуха. Не усещаш ли, че ще завали сняг?

– Аз нямам обоняние и не мога да помириша въздуха – каза смутено яребицата. – Освен това не знам какво е сняг.

– Остави ме тогава на мира! – изръмжа таралежът и продължи работата си.

Изплашена и оскърбена, младата яребица се върна при другите.

– Той казва, че идва сняг. Какво нещо е снегът? – обърна се тя към

топлят. Заекът дремеше под тръна. А таралежът беше потънал в дупката, издълбана в слога.

Привечер небето стана оловносиво. Долетяха първите снежинки, смесени с редки капки дъжд. Заекът отиде да пасе в нивите, но скоро се върна премръзнал и изкалян. – Лошо време, брей! – оплака се той, като гладеше мустаците си и отърсваше кожухчето си от снега. – Ако знаех, че и тая година ще дойде работата дотам, щях да си изкопая и аз някоя дупка. Но здраве да е, това ще стане догодина!

Снегът се засили. Снежинките падаха от небето на гъсти роеве. По-

една едра яребица, която лежеше кротко.

– Нима ще завали? – разтревожи се старата яребица. – О, снегът е бял дъжд, много студен и много опасен за нас. Вие не го знаете, защото се излюпихте тая пролет. Дано той не завали толкова рано!

– Оставете тоя грубиян – обади се заекът. – Той винаги пророкува нещастия, защото характерът му е мрачен. Така е, разбира се, когато се родиш грозен и с отвратителни бодли!

Всички млъкнаха. Ноемврийският ден беше тъмен и студен. Над далечната планина бе паднала мъгла. От ниското небе ръмеше. Яребиците се събраха на купчинка да се

лето побеля. Само тръните останаха да се чернеят. Но ето че и по тях започна да се лепи сняг. Студен вятър замете полето. Земята замръзна. Над храстите се образува малка пряспа.

Изплашените яребици се гушеха в слога и тревожно се споглеждаха.

– Как ще намираме сега зърна? – питаха се те. – Земята стана твърда и не може да се рови. А в бялото поле нашите врагове лесно ще ни забележат. Горко ни!

– Не бойте се, деца! – ободряваше ги старата яребица. Тя беше преживяла две зими и не се страхуваше от снега.

– Снегът ще ни затрупа! Ние ще умрем под него – пищяха младите.

– Напротив, той ще ни стопли – успокояваше ги майка им. – Докато настъпи нощта, ще имаме топли жилища.

Пряспата над храстите растеше. Скоро тя се надвеси над яребиците като свод. Леденият вятър не можеше вече да проникне под тръните и птиците престанаха да треперят.

– Виждате ли колко топло стана сега? – каза старата яребица. – Но какво ли прави нашият приятел, заекът? Дългоухов, Дългоухов – извика тя, – добре ли сте?

– Много съм добре – обади се заекът. – Само че не мога да заспя. Лоши сънища сънувам. Все кучета ме гонят, все ловци ме стрелят. Неспokoйна ми е натурата и такъв съм си по рождение. Но как е Тарльо? Много ми се иска да знам как е той сега.

– Аз ще отида да го видя – отвърна яребицата и започна да се провира между заснежените тръни към мястото, дето се беше заровил таралежът.

След малко се чу нейният уплашен писък.

– Че той е умрял, горкичкият – пищеше тя, – как се е свил, как е вкочаниясал нещастният!

Сърцето на заека се обърна. Колкото и да не обичаше таралежа, той се нажали. Разцепената му горна устна затрепера.

– Сигурна ли си? Може да не е умрял, може да е заспал дълбоко – извика той.

– Не, мъртъв е, мъртъв, не диша – обади се яребицата.

Младите яребици мълчаха от уплаха. После една по една отидоха при майка си да видят таралежа.

Заровен в пръстта и почти закрит от снега, таралежът едва се виждаше. Бодлите му се показваха между сухите листа и бучиците земя. Той приличаше на изкалян корен.

За да се увери, че е мъртъв, една яребица разрови край него и го клъвна. Пръстта се раздвижи, сухите листа зашумяха и Тарльо се измъкна навън. Изненаданите яребици се отдръпнаха настрана.

– Бездомници! Безделници! – разфуча се таралежът. – Как смеете да ме будите! Махайте се оттук... Да не ви виждам, да не сте посмели... такива, онакива!

– Ние помислихме, че сте умрял – оправдаваха се смутените яребици, – ние не знаехме...

– Ще ви науча аз вас! Не ви е срам! – грухтеше таралежът.

Дълго време яребиците го чуваха как сърдито ръмжи. След това той млъкна. Беше се заровил още по дълбоко в своята дупка.

– Хи, хи, хи! – смееше се заекът и самодоволно сучеше мустаците си. – Ей, че грубиян! Нали ви казах, че не е умрял, а само заспал. Много ви трябва да го съжалявате.

Посрамените яребици скоро забравиха неприятната случка и се развеселиха. В тяхното бяло жилище беше топло и тихо. Снегът отдавна беше затрупал полето. Вилицата беснееше навън и дигаше големи облаци снежен прах. Сутринта фъртуната отмина. Светлината на деня проникна през снега.

Пръв се събуди заекът. Той се надигна, проби снега и погледна навън.

Млечнобялото поле беше зачервено от зарите на сутрешното слънце. Върховете на далечната планина се издигаха в синьото небе като грамадни пресли.

Една след друга яребиците се измъкнаха под тръните и хвъркнаха към шосето да си дирят храна. Само заекът остана в слога. Той щеше да го напусне през нощта под закрилата на тъмнината.

ките редици. Насекомите се налепиха по нея. Червената уста се гърчеше от болки и бързо се измъкваше. Когато нейната плоска глава се подаде, Бързоходко се сниши в тревата и почака змията да изкара цялото си тяло. Тогава се нахвърли върху нея. Червената уста бе лесно довършена. Гръбначният ѝ стълб бе пречупен от таралежа, а тялото ѝ почерня, покрито от мравките. След няколко минути тя беше мъртва.

За автора:

Истинското име на Емилиян Станев е Никола Стоянов Станев. Той е роден в Търново на 28 февруари 1907 г. Детството си прекарва най-вече в градовете Търново и Еле-

на, където живее дълго заедно със семейството си. От малък баща му започва да го води със себе си на лов сред природата и по-късно това дава отражение в произведенията му, където намираме често нейни описания. През 1928 г. завършва гимназия в град Елена като частен ученик, след което се премества в София и учи известно време живопис при професор Цено Тодоров. През 30-те години записва финанси и търговия в Софийския университет. През 1932-1944 става чиновник в Софийската община, а през 1945 г. е управител на ловно стопанство в с.Буковец, Ловешко.

Автор е на книги за деца и юноши: „През гори и води“ (1943), „Лакмото мече“ (1944), „Повест за една гора“ (1948), „Когато скрежът се топи“ (1950), „Чернишка“ (1950) и др.

Починал е на 15 март 1979 година.

Теди спечели с кукерска маска

На конкурса за изработване на маски под надслов „Карнавал, смешен бал“, обявен от унгарското училище „Мария Вард“ участваха деца до 7-годишна възраст от Българската детска градина, под ръководството на Камелия Делионова, и първокласници от Българското училище за роден език, под ръководството на Даниела Димитрова. Децата нарисоваха и изработиха с различни техники кукерски маски. Техните рисунки бяха включени в изложбата, открита на 6 февруари, а първокласничката Теодора Которова получи първа награда в своята възрастова категория. Честито, Теди!

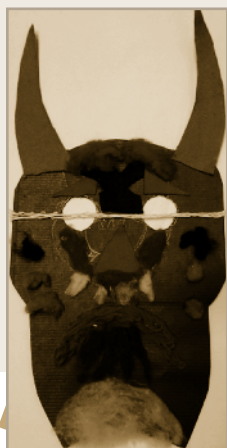
*В изложбата взеха участие
оце: Ленърд, Моника, Дани,
Марко, Габриела, Мила.*

*A kiállításon résztvették
még: Lenard, Mónika, Dani,
Marko, Gabriella, Milla.*

Bolgár iskolás sikere

A Ward Mária Általános Iskola által az "Itt a farsang, áll a bál" című óvodásoknak meghirdetett rajzpályázaton a Bolgár Nyelvoktató Nezetiségi Iskola tanulója, Kotorova Anna Theodora (felkészítő pedagógus: Dimitrova Daniela) munkája díjazott alkotás lett. A versenyre a bolgár óvodások és iskolások kukerimaszkokat rajzoltak és készítettek különböző technikákkal. Gratulálunk, Tedi!

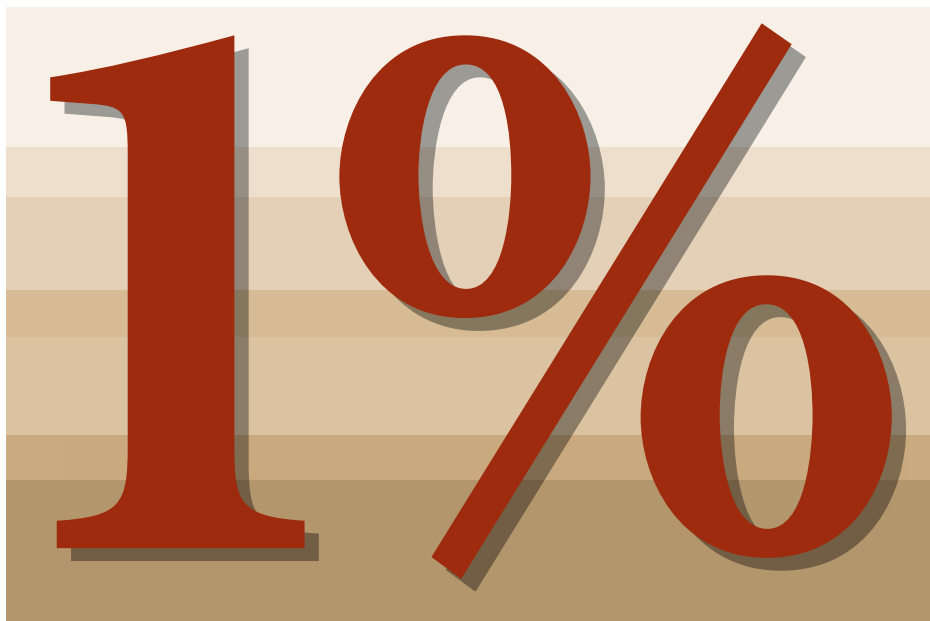

Ajánlja adója 1%-át
a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyháznak
és magyarországi bolgár civil szervezeteknek:

Jantra Néptánc Egyesület
18704950-1-13

Pro Schola Bulgarica Alapítvány
18066184-1-42

Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház
technikai szám: 0372

1% за Фондация Про скола булгарика

През изминалата година Фондация Про скола булгарика допринесе с дейността си за подобряване на условията за усвояване на български език и създаване на българска среда на подрастващото поколение. Със средствата на Фондацията

- бе организирана лятна занималня за деца от училището с богата програма,
- бе подпомогната детската градина: Птиче училище всеки месец,
- бе подобро оборудването в училището и детската градина (микро-вълнова печка, хладилник)

Дарявайки 1% от доходите си на Фондацията, вие дарявате вашите деца, инвестирате в нашето бъдеще

1% a Pro Schola Bulgarica Alapítványnak

Az elmúlt évben a Pro Schola Bulgarica Alapítvány tevékenységével hozzájárult a bolgár nyelv elsajátítása feltételeinek javításához és a felnövekvő nemzedék számára a bolgár nyelvi környezet megteremtéséhez.

Ha jövedelme 1%-át az Alapítványnak ajánlja fel, a gyereket támogatja, a közös jövőnkbe fektet be!

Издание на Българското републиканско
самоуправление
1062 Будапеща, ул. Байза 44.

Редакция:
Андреа Генат (главен редактор),
Моника Тютюнкова,
Светла Кьосева

Отговорен издател:
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Министерство на
държавната администрация и правосъдието,
Столичното българско самоуправление и на
Българските самоуправления в II, IV, V, VIII,
IX, XIII, XIV, XV, XVIII, XV, XX, XXI и XXIII
район на Будапеща и във Фелшбьожолца, Печ,
Сегед, Халастелек, Дунахараста, Дунакеси,
Кишкунлацхаза, Лорев, Мишколц, Дебрецен,
Сигетсентмиклош, Ерд и Естергом.

Болгар Орszágос Önkormányzat
(1062 Budapest, Bajza u. 44.) kiadványa

Szerkesztőbizottság:
Genát Andrea (főszerkesztő),
Kjoszeva Szvetla,
Tyutyunkova Mónika

Felelős kiadó:
Muszev Dancso

Megjelenik a Közigazgatási és Igazságügyi
Minisztérium, a FBÖ és a II., IV., V., VIII.,
IX., XIII., XIV., XV., XVIII., XX., XXI. és XXIII.
kerületi, valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a
Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Du-
nakeszi, a Kiskunlácházi, a Lórévi, a Miskolci, a
Debreceni, a Szigetszentmiklósi, az Érdi és az
Esztergomi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat
támogatásával.

ISSN 14163098
MS Mester Stúdió, iGlobe Nyomda

Magyarországi Bolgárok Egyesülete

Дружество на българите в Унгария
1097 Бр., Vágóhíd u. 62. / tel.: 216-6560

Болгар Орszágос Önkormányzat

Българско републиканско самоуправление
1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4210

Фővárosi Bolgár Önkormányzat

Столично българско самоуправление
1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4211

Болгар Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

Българско училище за роден език
1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4210

Болгар Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda

Българска двуезична малцинствена детска градина
1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 06 20 250-7339

Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Info. Központ

Български културен, документационен и
информационен център

1062 Budapest, Bajza u. 44. / tel.: 216-4211

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv

Templom / Българска православна църква Св. св.

Кирил и Методий

1097 Budapest, Vágóhíd u. 15. / tel.: 06-30-496-4997

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége

Посолство на Република България в Унгария

1062 Budapest, Andrássy út 115.

tel.: 322-0836, 322-0824

Bolgár Kulturális Intézet

Български културен институт

1061 Budapest, Andrássy út 14. / tel.: 269-4246

Carevec Étterem / Ресторант Царевец

1097 Budapest, Vágóhíd u. 62. / tel.: 06-20-417-8576

Hotel Rila / хотел Рила

1097 Budapest, Vágóhíd u. 62. / tel.: 216-1621

100 години Дружество на българите в Унгария

*Юбилейната година се провежда под патронажа на
Н. Пр. Г-н Янош Адер президент на Унгария и
Н.Пр. Г-жа Маргарита Попова вицепрезидент на Република България*

Българското републиканско самоуправление,
Дружеството на българите в Унгария,
Посолството на Република България в Унгария и
Българският културен институт в Будапеща
имат удоволствието да Ви поканят

на 3 март (понеделник) 2014 г.

на откриване на Паметника на българските градинари
от 13.00 часа – на площад Бошняк в Зугло (Будапеща)
и гала концерт по случай националния празник на България –
3-ти март
от 19.00 часа – в Българския културен дом
(1097 Будапеща, ул. „Вагохид“ №62)

В програмата участват:

Валя Балканска • Габриела Хаджикостова • Аннамария Бучи • Язмин Тот • Николай Иванов ОМ
• Петър Янев • Роуд Сикс Сакс • Оркестър „Право“ • Танцов състав „Янтра“
• Българско училище за роден език

Коктейл след концерта

Вход свободен. Поканите за концерта трябва да се вземат лично до 26 февруари от офиса на Българското републиканско самоуправление (1062 Будапеща, ул. „Байза“ №44), където се извършва регистрация, налагаща се поради присъствието на гости от висок ранг, по съображения за сигурност.

100 éves a Magyarországi Bolgárok Egyesülete

A centenáriumi év fővédnöke

**őexc. Áder János, Magyarország köztársasági elnöke
és őexc. Margarita Popova, Bulgária köztársaságielnök-helyettese**

A Bolgár Országos Önkormányzat,
a Magyarországi Bolgárok Egyesülete,
a Bolgár Köztársaság Magyarországi Nagykövetsége
és a Bolgár Kulturális Intézet
tisztelettel meghívja Önt

2014. március 3-án (hétfőn)

a Bolgárkertész-emlékmű és ivókút avatására
13.00 órára – a zuglói Bosnyák térre

Bulgária felszabadulása tiszteletére rendezett gálakoncertre
19.00 órára – a Bolgár Művelődési Házba (1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.)

A műsorban fellép:

Valja Balkanszka • Hadzsikosztova Gabriella • Bucsi Annamária • Tóth Jázmin
• Nikolaj Ivanov – ОМ • Petar Janev • Road Six Sax zenekar • Pravo zenekar
• Jantra Néptáncgyűttes • Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

A koncert után állófogadás

A belépés ingyenes, de a magas rangú vendégek miatti biztonsági előírások miatt regisztrációhoz kötött.
A belépésre szolgáló meghívókat legkésőbb február 26-ig lehet átvenni személyesen
a Bolgár Országos Önkormányzat irodájában (1062 Budapest, Bajza u. 44.).